

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2016 r.

Pozycja 309

POSTANOWIENIE z dnia 5 kwietnia 2016 r. Sygn. akt Ts 400/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Wróbel – przewodniczący i sprawozdawca
Marek Zubik
Stanisław Biernat,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.R. w sprawie zgodności:

art. 399 § 2, art. 416 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) z art. 45 ust. 1, art. 32 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 oraz w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.),

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 18 grudnia 2015 r. (data nadania), sporządzonej przez pełnomocnika z urzędu J.R. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność z Konstytucją oraz z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U.1993.61.284, ze zm.; dalej: Konwencja) przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc). Skarżący zarzucił, że art. 399 § 2 kpc, w zakresie, w jakim „zakazuje wznowienia postępowania zakończonych postanowieniem z przyczyn określonych w art. 401 kpc” jest niezgodny z art. 45 ust. 1, art. 32 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 i w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 6 ust. 1 Konwencji. Analogicznie określił skarżący podstawę skargi (wzorce kontroli) pozostałych zaskarżonych unormowań, tj. art. 416 § 1 kpc w zakresie, w jakim „zakazuje ponownego wznowienia postępowania wznowieniowego” oraz art. 416 § 2 kpc w zakresie „w jakim wyłącza stosowanie art. 416 § 1 kpc jedynie w przypadku, gdy skarga o wznowienie postępowania została oparta na podstawie wznowienia określonej

w art. 401¹, a nie wyłącza stosowania art. 416 § 1 kpc w przypadku, gdy skarga o wznowienia postępowania została oparta na podstawie wznowienia określonej w art. 401 pkt 1 kpc”.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Skarżący wystąpił ze skargą o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z kwietnia 2014 r. Postanowieniem z września 2014 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił skargę skarżącego. W uzasadnieniu tego orzeczenia sąd stwierdził, że skarga podlegała odrzuceniu z uwagi na jej niedopuszczalność. Przedmiotem rozstrzygnięcia w postępowaniu zażaleniowym, którego wznowienia domagał się skarżący, były bowiem orzeczenia, które w ocenie sądu nie są rozstrzygnięciami kończącymi postępowanie w sposób umożliwiający wniesienie skargi o wznowienie postępowania na podstawie art. 399 § 1 kpc. Postanowienie Sądu Okręgowego w R. zostało doręczone skarżącemu 22 września 2014 r. W dniu 9 grudnia 2014 r. wpłynął do Sądu Rejonowego w G. wniosek skarżącego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z lutego 2015 r. Sąd Rejonowy w G. ustanowił dla skarżącego pełnomocnika z urzędu, o czym – wyznaczony przez Okręgową Radę Adwokacką (dalej: ORA) w K. – pełnomocnik został powiadomiony 27 marca 2015 r. W dniu 1 czerwca 2015 r., a więc po upływie ponad dwóch miesięcy od wyznaczenia przez ORA w K., pełnomocnik z urzędu skierował do Sądu Rejonowego w G. prośbę o zwolnienie z pełnienia tej funkcji. Z analogiczną prośbą wystąpił 8 września 2015 r. kolejny pełnomocnik z urzędu wyznaczony przez ORA w K. Skarga konstytucyjna została w konsekwencji sporządzona przez następnego (trzeciego z kolei) pełnomocnika z urzędu, wyznaczonego przez ORA w K. zarządzeniem z 9 listopada 2015 r.

W szczegółowym uzasadnieniu zarzutów postawionych przepisom kpc skarżący odwołał się do treści art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji i podniósł, że upatruje ich naruszenie w ustawowym ograniczeniu możliwości wznowienia postępowania sądowego. W dalszej części uzasadnienia skargi przedstawione zostały argumenty nawiązujące do „zakresowego” ujęcia przedmiotu skargi. Ponadto skarżący podkreślił dyspozycję art. 134 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK), zgodnie z którym w sprawach wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie tej ustawy, w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na wstępie Trybunał zauważa, że analizowana skarga wniesiona została do Trybunału już pod rządami ustawy o TK, w związku z powyższym do jej wstępnej kontroli znajdują zastosowanie przepisy właśnie tej ustawy, nie zaś – jak twierdzi skarżący – przepisy „dotychczasowe”, o których mowa w art. 134 pkt 1 ustawy o TK.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji korzystanie ze skargi konstytucyjnej jako środka ochrony konstytucyjnych wolności i praw jest dopuszczalne na zasadach określonych w ustawie. Precyzując te zasady, ustawodawca nałożył na skarżącego obowiązek wniesienia skargi konstytucyjnej po wyczerpaniu drogi prawnej, w terminie 3 miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia (art. 64 ustawy o TK). W przypadku, gdy skarżący wystąpił z wnioskiem

o ustanowienie przez sąd rejonowy pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, bieg terminu określonego w tym przepisie zostaje wstrzymany, zaś wznowienie jego biegu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go na pełnomocnika skarżącego (art. 66 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK).

W przypadku analizowanej skargi konstytucyjnej, a w szczególności z przytoczonych w niej okoliczności sprawy, w związku z którą została ona sformułowana, nie budzi wątpliwości, że zarzut niekonstytucyjności kwestionowanych przepisów kpc skarżący wiąże z wydaniem przez Sąd Okręgowy w R. postanowienia z września 2014 r. Orzeczenie to, jak wyjaśnił sam skarżący, zostało mu doręczone 22 września 2014 r. Uwzględniając okoliczność skierowania przez skarżącego wniosku do właściwego sądu rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi do Trybunału, przyjąć należy, że następnego dnia po doręczeniu mu opisanego wyżej orzeczenia, a więc 23 września 2014 r. rozpoczął bieg termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Z dniem wystąpienia przez skarżącego z wnioskiem do Sądu Rejonowego w G. (wrzesień 2014 r.) bieg tego terminu został wstrzymany. Termin do wniesienia skargi konstytucyjnej wznowił swój bieg dzień po wyznaczeniu przez ORA w K. pełnomocnika z urzędu. Wznowienie biegu terminu określonego w art. 64 ustawy o TK oznaczało więc w konsekwencji, że sporządzenie skargi konstytucyjnej i skierowanie jej do Trybunału powinno wówczas nastąpić w ciągu pozostałych jeszcze 12 dni.

W związku z powyższymi ustaleniami należy stwierdzić, że termin do wniesienia skargi konstytucyjnej w imieniu skarżącego upłynął jeszcze przed skierowaniem przez (pierwszego) pełnomocnika z urzędu pisma o zwolnienie go z obowiązku pełnienia tej funkcji (nastąpiło to dopiero 1 czerwca 2015 r.).

W świetle art. 64 w zw. z art. 66 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK nie budzi więc wątpliwości, że analizowana skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału po przekroczeniu ustawowego terminu do korzystania z tego środka ochrony wolności i praw.

Uwzględniając powyższą okoliczność, Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o TK, odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.